

Отже, гастрономічний туризм є перспективним напрямом розвитку туристичної галузі України. Його розвиток сприятиме не лише економічному зростанню, але й збереженню культурної спадщини та формуванню позитивного іміджу країни. За умови ефективної реалізації відповідної політики цей вид туризму може стати важливим чинником конкурентоспроможності України на міжнародному туристичному ринку.

Список використаних джерел:

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України. Київ: Альтерпрес, 2017.
2. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. Київ: Альтерпрес, 2019.
3. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці: Книги-XXI, 2018.
4. UNWTO. Gastronomy Tourism: The Case for Food Tourism Development. Madrid, 2021.
5. Державна служба статистики України. Статистичний щорічник України. Київ, 2023.

Криштоп С. С., д-р екон. наук Жиленко К. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Сучасна структура світової туристичної індустрії активно змінюється під впливом тренду на сталість, коли екологічна відповідальність стає однією з характерних рис сучасних подорожей, а екотуризм як основний природоохоронний інструмент в галузі поступово видозмінює ринок туристичних послуг. За даними аналітиків, світовий ринок екотуризму досягне вартості 1 трлн доларів до 2033 року, маючи характерну тенденцію зростання протягом останніх років під впливом змін споживчої поведінки: зважаючи на власну екологічну відповідальність все більше туристів прагне до відповідальних подорожей, що робить сталий розвиток не лише етичним вибором, а й ключовим фактором конкурентоспроможності дестинацій [1].

Для все більшої кількості країн в умовах стрімкого глобального руху до сталого розвитку характерним стає впровадження державних екологічних політик підтримки природних зон та місцевих громад, які першочергово спрямовані на захист і відновлення екосистем, мінімізацію антропогенного та техногенного

впливу на них, а також поліпшення добробуту локального населення за рахунок економічного зросту громад. Аналіз глобального досвіду дозволяє виокремити різноманітні підходи до реалізації подібних екологічних практик та простежити їх взаємозв'язок з розвитком екологічного туризму регіонів (рис. 1).

Рис. 1. Міжнародні приклади державного управління екотуризмом

Джерело: створено авторами на основі джерел [2-5]

Внаслідок реалізації вищезазначених практик кожна окрема країна створює власний прецедент використання екотуризму як інструмента для соціально-економічних трансформацій. Покращення стану природних ресурсів Коста-Рики сприяло стрімкому розвитку екотуризму в малорозвинених районах країни, що в свою чергу створило попит на послуги гостинності і дозволило жінкам масово інтегруватися у бізнес-середовище через відкриття закладів, що передбачали «традиційно жіночу» роботу – розміщення та харчування, змінивши таким чином патріархальну соціальну структуру бізнес-простору країни. Законодавче закріплення екологічних стратегій розвитку Японії на базах місцевих громад сприяло цілковитому залученню до їх реалізації місцевих мешканців громад, що дозволило розповсюдити традиційні методи використання природних

ресурсів, уникаючи їх виснаження чи деградації, тим самим розвиваючи культурну та екологічну освіту туристів. Відносно високі туристичні збори в Бутані сприяли скороченню турпотоків і дозволили запобігти деградації природних ресурсів через овертуризм, разом з тим забезпечивши безкоштовну медицину та освіту для громадян, а також фінансування проєктів захисту природних територій від доходів зі «Збору». В той же час доходи від екотуризму Намібії приносять безпосередньо громадам до 10 млн доларів на рік, що дозволяє їх мешканцям реалізовувати проєкти збереження та відновлення популяцій диких тварин та екосистем їх існування.

Аналіз глобального досвіду різних країн світу свідчить, що сталий розвиток в галузі туризму є дієвим за ефективного впровадження в роботу державних ініціатив щодо відповідної діяльності, разом з невід’ємною потребою покращення добробуту місцевого населення, що включає його активну участь в управлінні туристичними ресурсами власної території. Досвід вищезгаданих країн свідчить про невичерпну кількість різноманітних інструментів та підходів до розвитку екологічного туризму як окремої системи, що за свого потенціалу для збереження та відновлення природних ресурсів, покращення умов життя місцевих громад та поширення загальної екологічної освіти в суспільстві здатний трансформувати туристичний потенціал цілої країни та сприяти підвищенню її економічних показників.

Список використаних джерел:

1. Ecotourism Market Competitive Analysis Report 2033. Top Market Research Intelligence and Consulting Firm | SkyQuest Technology Consulting. URL: <https://www.skyquestt.com/report/ecotourism-market>.
2. Schultis, Jessa (2018). The Rise of Eco-Tourism in Costa Rica and its Effects. *Undergraduate Research Journal*. Vol. 22, Article 11. URL: <https://surl.li/eyzgn>.
3. Masanori Take, Xinyu Zhang, 2018, The Sustainability and Relationship among the Community Organizations in the case study of Hanno Ecotourism, TGSW 2018 Art & Design Session Proceedings, 85-88.
4. Rinzin, C., Vermeulen, W. J. V., & Glasbergen, P. (2017). Ecotourism as a mechanism forsustainable development: *The case of Bhutan*. *Environmental Sciences*, 4(2), 118. <https://doi.org/10.1080/15693430701365420>.
5. Climate change tests the wildlife conservation model in Namibia. resilience. URL: <https://surl.lu/jthukm>.